

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Replica Ioan. Eckii Adversvs Scripta secunda Buceri
apostatæ super actis Ratisponæ**

Eck, Johannes

Ingolstadii, 1543

VD16 E 416

Erasmus Bucer producit, tanquam hominem suae impietatis assertorem,
sed contrarium ostenditur, quid sentiat Erasmus de Lutheristis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30106

ERASMVS DESTRUIT

Psal. 13
Lucr. 14 ram exiuit & exhibit sonus euangelicus, ac omni tempore dominus mittit seruos suos vocare in uitatos ad ecenā. Hę reticis vero ducibus, loco pietatis omnis subiit impietas, nequitia, & quoduis iniustitia genus.

Erasmus productus à Bucero. Erasmus à domino productum ad fert, cū ecclesiæ op pressæ subuenire vellet. At agedum, Erasmus appellasti, eius suscipe sententiam, q̄ teneris facere, quod eum ex deo scripsisse testaris. Scripsit autē luculenter contra sectas, quas improbat tam in doctrina, q̄ in moribus, in epistola ad Vul turium, & alias s̄epe, & adhuc absolutius in Apologetico contra Argentorateñ, in quo nominatim etiam Bucerum perstringit: quod etsi totam Apologiam cauillis, iniurijs, & mendacijs Buceri sigillatim possem opponere, adeo non consentit sectis, volo tñ pauca eius verba ab initio referre, vt pigeat & pudeat Bucere meminisse Erasmi. Primo enim dehortatur fratres Germaniæ inferioris à doctrina sectæ vestræ, ne quis eos dimoueat ab ecclesiæ catholicæ consor tio, ne circūferant omni vēto doctrinę, neq; cito trāsferātur ab euāgeliō, qđ à Christi spōsa traditū hactenus seruauerūt.

In Eccle sia mane re. Exhortatur porro eos, cōfistite, inqt, firmi in lapide Christo, cōtinete vos in arca, ne pereatis diluuiō: manete in nau cula Christi, ne vos fluctus absorbeāt: perseverate in ouili ecclesiæ, ne fatis pda lupis & satanæ. Saltē expectate religio fissimi Cæsaris ac principū ac reliqui cōfiliij decretū (Ageba tur tūc Augustæ, Anno 1530. cōuentus Imperij:) Ex vna se cta cōplures indies nascuntur certe prius finite, vt inter illos conueniat, quām vos meti ipsos huic aut illi addicatis.

Dogmata Lutheren um. Et ne euadat Bucerus, Erasmus noluisse improbare dos gmata illorum: at vide quæ recenseat, an non sint ex catalo go perfidiæ vestræ. Ait enim: Blanda dicta sunt ista, Nullus obligatur ad confitendum sacerdoti: pontificum præscri ptiones de ieunijs ac delectu ciborum reijciendæ sunt. Nō est cur quisq; se maceret operibus satisfactorijs, Christus depens

dependit abunde pro nobis, nec ad salutem refert bona an mala sint opera nostra. Tantum crede illum pro te redime do mortuum, & saluus eris, qualiacunq; sint opera tua. In eucharistia non est nisi vinum & panis. Pontificum & episcoporum sanctiones non obligant quenq;. Votavit suscipienda non sunt, ita rescindenda sunt, quæ suscepseris. Ius cōtrahendi matrimonium nullius autoritate potest cuiq; interdicere. Subdit: Hæc & similia prima specie blandiuntur aribus, sed etiam atq; etiam videndum est, ne poculum melle prælitū, habeat aconitū dissimulatū. Agnoscis ne Bucere impia dogmata sectę tuę ab Erasmo improbata: quē tu dīcis, dñm ecclesiae misertum primū in medium produxisse. Subdit Erasmus se ecclesiastis Argentorati (e q̄rum numero tunc erat Bucer) non dedisse causam, vt verbo eum asperge rēt, nisi forte contumeliam atrocē interpretentur, si qs nolit ab ecclesia catholica recedere, & ipsoꝝ euāgelio nomen dare. Vides Erasmū nolle euāgeliū vestrꝝ, sed ecclesiæ catholice meminit ibi epistolæ à ministris ecclesiæ Argentorati scriptæ, in qua erat immodica loquacitas, sumi plurimi, conuicia non pauca. Subdit: Utinā in animis oīm esset millesima pars eius sanctimoniaz, quā libellus multis locis præ se fert. Habes ne Bucere iudicium Eras. de scriptis vestris: an non vestris vos depinxit coloribus: quid, n. aliud habet tuus auctorꝝ liber, & præsens farrago, q̄ quæ Eras. vobis tribuit.

Recenset postea dolos vestros & malas artes, quibus imponitis simplicibus, nā Zwinglius cōmentarios totius persfidiaz suæ dicauerat regi Galliæ, & in ficto noīe Felini Psalmos liminari epistola primogenito regis Galloꝝ Delphis no dedicasti: hunc in suspicionē vocans, ac si faueret impietati tuæ. At quātum fauerit, testatur Bercquin nobilis alios qui vir & locuples cum innumeris alijs ob hæreses à rege Francorū cōbuscis. Testatur Caluini, Lāberti, Fauarelli sōciorū tuorum & aliorum Gallorum fuga, qui flāmas ignis

C ii debis

Eras. non
Lutter.

debitas euaserunt. Mihi persuadeo, Buceȝ in hac farragis
ne vsum hoc dolo, & prius, q̄ illustri D. Ludouico à Prato
inscripsit hunc libellum non alia ratione, quā cū sciat eum
vere catholicū, atq; ab h̄eresibus Buceranis penitus abhor-
rentem, hac arte corā simplicibus voluit eū in suspicionem
vocare, tanq; suaq; impietatum fautorem ac defensorē. At
D. Op. M. tantum virg ac Cæsareæ Maiestati acceptissimū,
suæ catholicæ conseruauit ecclesiæ. Hoc dolo toties impos-
suistis hominibus, cum tu Felini nomē usurpaueris, Rieger
Veleni, Leo Iud, Ludouici Leopoldi nomen: taceo de alijs
inquis fictionibus. Quā te Buceȝ Luther & Pomeranus
falsariū accusarunt: tot libelli famosi editi sunt fictis nomi-
nibus, in qbus Eckius monachus, coctus, dedolatus &c. De-
cent ne hæc virū honestum & probum, taceo Christianū.
Meminit Erasmus quoq; hæc maliciā in Apologetico con-
tra Bucerum & Argentoratñ. Sic prodierunt Karsthans,
schuster, vveber, fritz, schaubhut, der turn & innumeris Dia-
logi infames. Pergit Erasmus de ministris ecclesiæ Argen-
torati. Vix interim temperabam à risu, quoties sese Chri-
sto & apostolis, Martyribusq; comparant, quod faciunt
subinde. Hoc sibi sumunt pro confessio, q̄ docēt Christum
pure, q̄ orbi sincere tradant euangelij veritatē. Vbiq; præ-
dicant sacras literas, quasi apud nos nec Christus sit, nec
euangelium, nec sacræ literæ: postquam & à summo pontil-
fice, & à Cæsare, & à Theologorū scholis, deniq; maximo
totius orbis consensu damnati sint hæresecos &c. Ipsi Arria
nos habent pro hæreticis. Quo freti, nisi iudicio p̄fulum &
orbis consensu: At Arriani pernegabant sese hæreticos, sed
asseuerabant scripturam à cæteris p̄peram intelligi: quid ad
hæc dicis Bucere: an adhuc deus misertus ecclesiæ excitauit
spiritū Erasmi, vt hæreses vestras detegeret? Propius morē
tuū tangit, cū ait: In vitā pontificū, cardinalium, episcopos
rū, mire diserti sunt, de quibus ita loquūtur, quasi inter eos
nullus

nullus sit non sceleratissimæ ac deploratissimæ vitæ, quum arbitrer inter illos esse longe plures, qui Christo in synceritate spūs seruiunt, q̄ inter illos. Mirificis præstigijs exagge rant, quā sobrie, quā caste, quā innocenter viuatur sub euās gelio, quæ maiori fide alieno ore prædicarētur. Quid Argē torati fiat, nescio, alicubi scio nusquā fuisse maiorē luxum, plus adulteriorū, quā inter euangelicos (sic enim appellari gaudent) nec hoc ipsum negāt euangelici. Scribit inter alia Erasmus: Senatus Basiliensis, vnum ex euangelij columnis iusserunt ire in exilium, quem satellites narrabant se nocte parascues deprehēdisse non adorantem crucem, quod isti nephias esse ducunt, sed in Paphiæ dæ mysterijs operantē. Nonne Lutherus coactus est visitatores mittere, qui popu lum in omnem licentiam ruentē cohiberent? Nonne idem dixit, se malle pristinum Papæ ac monachorum regnū, quā hoc hominum genus sub euangelij prætextu in Sogdiano rum vitam sese proripientiū? Nōne idem ad me (ait Eras.) suis literis deplorauit Melachthon? Nonne idem in collo quio fassus est Oecolampadius? Quin & ipsi non semel in hoc libro deplorāt plurimos esse perditissime viuētes sub euangelij titulo. Audis Bucere quales sint sanctuli tui, totis etiam in præsenti farragine abs te falso laudatis? Sequitur in Erasco. Tantum hoc queror, quod nihil illis placet in hoc ecclesiæ statu: quodq; quum tam multa submoueant, nihil succedat melius. Et loquens de Basilea inquit, Etiam cū agerem illuc, tum dictis tum scriptis haud obscure præmetuli, me dissentire ab istorum dogmatibus. Et infra: Plane me spes ac metus deterret ab istorum sodalitijs metuo gehennā, si reclamante cōscientia profitear, qđ reor impium esse, spero dominū meis peccatis citius propitium futurum, qđ ab ipsis sponsa non defecerim ut cuncti lassitus. Gratulentur illisibi, quantū velint: ego non alio noīe mihi magis gratulor, qđ quod nulli sectæ, nec assensus sim, nec nomen

C iii dede

Erasmus
de malicie
Lutheris
starum.

VANA LAVS LUTHERI.

dederim, nec videor mihi datus vnq̄ fauente Christo,
Et infra: Etsi tantopere periclitatur, qd̄ mihi nō placeat po-
pulus euāgelicus, ante complures annos hoc ingenue pro-
fessus sum editis libris. Hæc & plura alia maiora Erasmus
illuc scripsit contra sectas & hæreses.

Habes ergo Bucere, habetis omnes Neochristiani, quid
Erasmus homo, quem deus produxit ad oppressæ ecclesie
subueniendum, quid de vobis, de doctrina vestra, mori-
bus & fide sentiat: Ut plane ab arte tua excideris, qui hoc
dolo à viro illo eruditissimo incepisti, ut cum scias eum ma-

Dolus Pel-
licani.

gnum nomen eruditionis apud omnes nationes Christia-
nitatis consecutum, simplices existimarent eum à parte ve-
stra stare, qua vafricie & astu etiam Pellicanus usus initio
disputationis Badeñ, ut cum Capharnaitam faceret & Be-
rengariani erroris assertorem, adeo ut edita epistola se pur-
garet Erasmus coram duodecim Contonum oratoribus,
falso & mendaciter hanc hæresim sibi à Zuinglianis obtru-
sam. Sic lib. 4. de pœnitentia afferui Erasmus & defendi
ab hæresi, quam impingebant ei sectarij de confessione.

Luther
laudatus
falso.

Adfert iam patriarcham hæreticos Lutherum, quem
tot laudibus effert, ut nihil ei non tribuat. Possem Bucer
proprijs telis confodere & complicum; nam sicut paucula
adduxi ex Erasmi vnico libello contra Bucerum, sic multo
plura possem ex Bucero, Zuinglio, Oecolampadio euoca-
re contra Lutherum. At quia damnatorum autorum dam-
nati sunt libri, incendio aptiores omittamus. Solum vt suæ
farinæ hominibus ostendam pseudapostolorum incon-
stantiam, remitto eos ad libellos sequentes. Oecolampadi-
us contra Billicanem de ceena domini, Antisigramma ad
Sueuos, super eodem ad Urbanum & Pillicanem, Brentius
de eodem, Zuinglius ad Alberum, Capito de dissidio Lu-
theri contra theri & Carlstadij, Zuinglius in exegesi contra Luther,

Zuinglia-

Luther,

de